

COLLOQVIVM VNDECIMVM

Persōnae: Sextus, Fabia

Cornēlius et Fabia, quī Tūsculī habitant, ūnum filium, Sextum, habent. Sextus Tūsculī apud mātrem suam est, sed Cornēlius abest. Fabia virum suum exspectat.

māter mātris *f*

Sextus mātrem interrogat: “Cūr nōn venit pater?”

Fabia: “Rōmā Tūsculum via longa est.”

Sextus: “Nōn longa est via. Atque bonum equum habet pater.”

Fabia: “Equus bonus est. Cornēlius equum suum amat neque eum verberat; itaque equus nōn currit, sed ambulat.”

Sextus: “Estne sōlus pater?”

Fabia: “Nōn sōlus, nam equus est apud eum.”

pater patris *m*

Sextus: “Cūr nūllus servus apud patrem meum est?”

Fabia: “Quia pater tuus ūnum tantum equum habet, neque ūnus equus duōs hominēs Tūsculō Rōmam vehere potest.”

Sextus: “Cūr pater meus ūnum tantum equum habet? Pater Mārci multōs equōs habet.”

Fabia: “Quis dīcit ‘Iūlium multōs equōs habēre?’”

Sextus: “Mārcus id dīcit.”

Fabia: “Quot equōs habet Iūlius?”

Sextus: “Mārcus dīcit ‘patrem suum decem equōs fōrmōsōs habēre.’ Cūr pater meus decem equōs nōn habet?”

Fabia: “Quia pater tuus nōn tam pecūniōsus est quam pater Mārci. Iūlius magnam familiam habet et magnam vīllam.”

Mārcus: “Pater meus X equōs habet.”

M. dīcit ‘patrem suum X equōs habēre’

magnam familiam = multōs servōs

Sextus: “Quot servōs habet Iūlius?”

Fabia: “Interrogā Mārcum!”

Sextus: “Mārcus dīcit ‘servōs eius numerārī nōn posse!’”

Fabia: “Iūlius habet centum servōs, ut ipse dīcit — sed Mārcus centum numerāre nōn potest!”

Fabia Mārcum puerum stultum esse putat.

Sextus: “Mārcus nōn potest centum servōs numerāre, sed decem equōs numerāre potest! Cūr Iūlius, quī decem equōs habet, patrī meō equum nōn dat? Nōnne Iūlius amīcus patris est?”

Fabia: “Est. Sed Iūlius multōs amīcōs habet.”

Sextus: “Quid Iūlius nōn habet?”

Fabia: “Cornēlius quoque multōs habet amīcōs. Pecūniōsus nōn est vir meus, sed bonus vir, bonus pater, bonus amīcus est.”

Sextus: “Etiam Iūlius bonus pater est. Cum revenit ex oppidō, liberīs suīs multa dōna dat.”

dōnum -ī n = id
quod datur

Fabia: “Quī magnam pecūniam habet, multa et magna dōna emere potest.”

Sextus: “Nec solum liberīs suīs, sed etiam matrī eōrum magna dōna dat. Māter Mārcī multa ōrnāmenta accipit ā virō suō. Mārcus dīcit ‘mātre[m] suam et gemmīs et margarītīs et ānulis pulchrīs ōrnārī nec aliam fēminam tam fōrmōsam esse..’”

Fabia: “Num māter Mārcī sine ōrnāmentīs tam fōrmōsa est quam māter tua?”

Sextus: “Nūlla fēmina tam pulchra est quam māter mea!”

Fabia verbīs filiī dēlectātur eumque interrogat: “Quis id dīcit?”

Sextus nōn respondet, nam equum accurrere audit.

Sextus: “Audī! Pater venit. Equus eius nōn ambulat, sed currit.”

Fabia: “Quid est? Cūr equus currit? Age, exī ante ōstium!”

Exit Sextus.

Cūr equus Cornēliī currit? Vidē colloquium duodecimum!

duo-decimus -a -um
= XII. (12.)